

Investeringsfonder, tillgångar och skulder 2016

FM0403

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration.....	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning	6
2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid.....	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Finansiella företag utom försäkringsföretag

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Finansinspektionen
Postadress: Box 7821,
103 97 STOCKHOLM
Besöksadress: Brunnsgratan 3
Kontaktperson: Tove Husell
Telefon: 08-408 980 00
E-post förnamn.efternamn@fi.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300 104 51 STOCKHOLM
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100
<i>Kontaktperson:</i>	Sanna Stafstedt
<i>Telefon:</i>	010-479 43 71
<i>E-post:</i>	förnamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger och regleras i Finansinspektionens författningssamling, FFFS 2013:9 samt FFFS 2013:10 enligt förordningar 2013:588, 2016:587 och lag 2004:46 om värdepappersfonder och lag 2013:561 om alternativa investeringsfonder.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga gallringsbeslut har utfärdats för denna undersökning

A.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

A.10 Syfte och historik

Syftet är att visa utvecklingen över tiden för tillgångar och skulder hos investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn (fonder som är registrerade i Sverige). Statistiken ska också redovisa fondförmögenheten samt belopp för sålda och inlösta fondandelar. Slutligen ska statistiken redogöra för hur fondernas tillgångar är fördelade samt sektorfördelat fondvärde. Produkten har fr.o.m. fjärde kvartalet 2008 bytt namn från värdepappersfonder till investeringsfonder då statistiken innefattar både värdepappersfonder och specialfonder.

Statistik för värdepappersfonder har sammanställts varje kvartal sedan 1985. T.o.m. tredje kvartalet 1991 redovisades värdepappersfonderna totalt. Därefter gjordes även en uppdelning på typ av fond enligt FFFS 2004:12. Fondtyperna som redovisas är aktiefonder, korta och långa räntefonder, blandfonder, fond-i-fonder och övriga fonder. Tidigare särredovisades också allemansfonder och försäkringspremiefonder. Under 2007 har premiepensionsmyndigheten (PPM) flyttats från socialförsäkringssektorn till sektorn finansiella företag enligt riktlinjer från Eurostat. Från första januari 2010 har Premiepensionsmyndighet-

en, PPM, upphört och har tillsammans med Försäkringskassans pensionsadministration slagits ihop till en gemensam myndighet, Pensionsmyndigheten. Pensionsmyndigheten räknas till sektorn socialförsäkring. Till och med andra kvartalet 2011 fortsätter Pensionsmyndigheten att i statistiken räknas till den finansiella företagssektorn (som försäkringssparande). Därefter kommer hushållens fondtillgångar i premiepensionssystemet att rapporteras under socialförsäkring i statistiken.

Från och med tredje kvartalet 2011 kommer Pensionsmyndigheten att rapporteras under socialförsäkring enligt den sektorklassificering som beslutats efter att den nya myndigheten startats. I och med de nya fonddirektiven (UCITS IV) blir det tillåtet för en fond att placera över 85 procent av fondförmögenheten i en annan fond. Dessa fonder benämns matar- och mottagarfonder. För att kunna fånga utvecklingen för denna typ av fonder så införs rapportering av matar- och mottagarfonder som varav-poster under icke-monetära fonder.

Från och med fjärde kvartalet 2014 ändrades sektorfördelningen i och med nya ESA 2010 (European System of National and Regional Accounts), detta innebär en del omklassificeringar mellan andelsägarsektorer. Förutom namnuppdateringar på sektorer, har det skett vissa ändringar inom sektorn svenska finansiella bolag, posten Övriga finansinstitut har utgått och nya sektorposter har tillkommit i form av en uppdelning av försäkringsbolag och pensionsinstitut. Samt posterna Övriga finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut, Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag och Övriga svenska finansiella bolag alla underkategorier till svenska finansiella bolag.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken utgör ett viktigt underlag i finans- och nationalräkenskaperna och i finansmarknadsstatistiken där t.ex. andelar i penningmarknadsfonder ingår som delpost i penningmängdsmåttet M3. Samt att betalningsbalansen använder sig av det utländska ägandet i svenskregistrerade investeringsfonder. Den används därutöver bl.a. av Finansinspektionen i dess tillsynsverksamhet, av Riksbanken, av branchintressenter för marknadsanalyser samt av media.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgifterna samlas in av Finansinspektionen den 21:a i månad efter kvartalskifte från samtliga investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn.

Primäruppgifterna avser fondandelar, tillgångar och skulder samt specifikationer av fondpapper och andra finansiella instrument. Insamling sker på elektronisk blankett med inbyggda kontrollfunktioner. Investeringsfonderna erbjuds tillgång till SCB:s företagsregister för fördelning av konton på motparternas institutionella sektorer (banker, icke-finansiella företag, hushåll etc.).

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Produkten kommer under 2017 att byta internt produktionssystem hos både Finansinspektionen och SCB. Detta kan komma att leda till att publiceringsformatet förändras både vad gäller design, form och innehåll.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistik för investeringsfonder tas fram varje kvartal med syfte att visa förändringar av tillgångar och skulder hos investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn. Genom detta visas även olika sektorers, såsom hushåll, icke-finansiella företag och utlandet, ägande i svenska fonder.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Värden i miljoner kronor för ekonomiska variabler (finansiella instrument) samt antalsuppgifter. Uppgifter om ställningsvärden och transaktioner.

1.1.1 Objekt och population

Statistiken avser samtliga investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn. Utlandsregistrerade investeringsfonder med verksamhet i Sverige liksom svenska fondbolags utlandsregistrerade fonder ingår inte.

1.1.2 Variabler

- Typ av investeringsfond
- Fondandelar, utdelningar och avgifter
- Fondens tillgångar och skulder
- Fondens värde fördelat på fondandelsägare
- Transaktioner fördelat på fondandelsägare
Inbetalt belopp för sålda fondandelar (inkl. återinvesterad utdelning) och utbetalt belopp för inlösta fondandelar.
- Specifikation av fondens investeringar i finansiella instrument.
Marknadsvärden vid kvartalets utgång samt transaktioner under kvartalet.

Blanketten finns tillgänglig i fullständig version på Finansinspektionens webbplats www.fi.se och benämns Blankett – Kvartalsrapport för värdepappersfonder och specialfonder.

1.1.3 Statistiska mått

Summa i miljoner kronor av respektive tillgångs- och skuldpost. Antalet aktiva fonder.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Från och med andra kvartalet 2004 redovisas fonderna efter sektor enligt INSEKT (Standard för institutionell sektorindelning) och fondtyp uppdelad på aktiefond, kort och lång räntefond, blandfond, fond-i-fonder och övriga fonder.

1.1.5 Referenstider

Sista dagen i varje kvartal för balansuppgifter och hela kvartal för transaktioner.

1.2 Fullständighet

Fullständigheten kan överlag anses vara bra. Se även avsnitt 4.3 *Samanvändbarhet med annan statistik*.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Totalundersökning. Många uppgifter är samma som i fondernas externa redovisning vilket möjliggör bra kvalitet på statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Ingen urvalsosäkerhet förekommer då det är totalundersökningar av investeringsfonder som är under Finansinspektionens tillsyn.

2.2.2 Ramtäckning

Finansinspektionen tillhandahåller förteckningar över de investeringsfonder som undersökningen skall avse. Det finns inga kända brister i dessa förteckningar.

2.2.3 Mätning

SCB bedömer att uppgiftslämnarna inte har några större problem att förstå vilka uppgifter som efterfrågas.

Ägande av fonder via depå eller liknande, exempelvis genom nätmäklare, hamnar i statistiken under finansiella företag. I dagsläget går det inte att urskilja hur mycket som är förvaltade depåer och hur mycket som direktägs av finansiella företag och inte heller vem som är slutlig ägare till depåerna. Liknande problematik finns även för hushållens innehav, då många fondbolag säljer sina fonder via banker och då rapporteras banker som slutkund istället för hushåll. Det uppkommer en dubbelräkning i samband med att fonder placerar i andra fonder som också är rapportörer. Dubbelräkningen sker då, exempelvis hushållen, köper andelar i en fond-i-fond som sedan i sin tur köper fondandelar i egna och/eller andra fondbolag.

Primäruppgifterna insamlas elektroniskt av Finansinspektionen, frågeformuläret återfinns på Finansinspektionens webbplats www.fi.se. För sektorfördelning finns SCB:s företagsdatabas att tillgå för rapportörerna.

2.2.4 Svarsbortfall

Statistiken om Investeringsfonder baseras på en undersökning som har full svarsfrekvens. Därmed finns ingen osäkerhet till följd av svarsbortfall.

2.2.5 *Bearbetning*

Investeringsfonder med större balansomslutning granskas noggrannare än mindre fonder. Granskningskontrollerna fångar de större felen. Få kvarstående ifyllnadsfel av mindre betydelse kan förekomma t.ex. att belopp placerats på fel rad i specifikationer. På aggregerad nivå görs motsvarande granskning. Framställningen av resultattabeller är relativt enkel då det är en totalundersökning utan bortfall. Risken för bearbetningsfel anses mycket liten.

2.2.6 *Modellantaganden*

Används ej.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Redovisas ej.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Rapportering för uppgiftslämnarna sker på kvartalsbasis till Finansinspektionen. Samma tidsintervall gäller även för SCBs publicering av produkten.

3.2 **Framställningstid**

Publicering ca 7 veckor efter kvartalsslut (referensperiodens slut).

3.3 **Punktlighet**

Statistiken publiceras i enlighet med planerad publicering och hittas i publiceringskalendern för Sveriges officiella statistik på SCB:s webbplats, www.scb.se/Publiceringskalender.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

- En omarbetad blankett infördes fr.o.m. andra kvartalet 1998 med syftet att bättre motsvara de krav som ställs i bl.a. European System of Accounts (ESA 95).
- Fr.o.m. fjärde kvartalet 2000 tillkom sektorn socialförsäkring, med

undersektor Premiépensionsmyndigheten, PPM, för att tydliggöra sparandet i form av premiépensionsmedel. PPM omklassificerades fr.o.m. andra kvartalet 2007 till sektorn finansiella företag enligt riktlinjer från Eurostat. När Pensionsmyndigheten bildades den 1 januari 2010 upphörde PPM, men innehav via premiépensionen rapporteras under finansiella företag t.o.m. andra kvartalet 2011. Fr.o.m. tredje kvartalet 2011 rapporteras Pensionsmyndigheten och premiépensionsinnehaven under socialförsäkring

- I samband med övergången till elektroniskt inrapporteringssystem fr. o. m. första kvartalet 2001 har blanketten utökats med bland annat en finare fördelning av olika fondtyper.
- Första kvartalet 2005 ändrades blanketten med finare motpartsnedbrytning samt att uppdelningen SEK/utländsk valuta togs bort.
- Tredje kvartalet 2008 ändrades blanketten med bl.a. en förändrad definition av penningmarknadsinstrument. Som penningmarknadsinstrument räknas räntebärande värdepapper med en ursprunglig löptid på upp till 397 dagar. Tidigare var gränsen ett år.
- Från januari 2012 ändrades definitionen av penningmarknadsfonder för att harmonisera med ECB:s statistik och European Securities and Markets Authority:s (ESMA:s) vägledning om penningmarknadsfonder. Däremot har kvartalsrapporten investeringsfonder valt att behålla den gamla definitionen (korta räntefonder). Definitionen av korta räntefonder skiljer sig således från ESMA:s definition av penningmarknadsfonder. ESMA har en snävare definition av vad som är penningmarknadsfonder jämfört med definitionen som här används för korta räntefonder.
- Fr.o.m. juli 2013 gäller nya författningssamlingar (FFFS 2013:9 och FFFS2013:10). De nya föreskrifterna upphäver föreskrifterna om investeringsfonder, FFFS 2008:11, men har i huvudsak samma innehåll som dessa, bortsett från att bestämmelser som specifikt rör specialfonder flyttas till ett särskilt kapitel i föreskrifterna om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Även bestämmelser om förvaltningsbolag och fondföretag med tillstånd enligt 1 kap. 8 § respektive 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder tas bort. Motsvarigheter till dessa bestämmelser införs i föreskrifterna om förvaltare av alternativa investeringsfonder i den omfattning det är aktuellt.
- Från och med fjärde kvartalet 2014 ändrades sektorfördelningen i och med nya ESA (2010), detta innebär en del omklassificeringar mellan andelsägarsektorer.
- Från och med fjärde kvartalet 2014 har även blanketten till viss del förnyats. Förutom namnuppdateringar på sektorer, har det skett vissa ändringar inom sektorn svenska finansiella bolag, posten 'Övriga finansinstitut' har utgått och nya sektorposter har tillkommit i form av en uppdelning av försäkringsbolag och pensionsinstitut. Samt posterna 'Övriga finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut', 'Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag' och 'Övriga svenska finansiella bolag' alla underkategorier till svenska finansiella bolag har tillkommit.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Redovisningen följer den sektorindelning som finns i INSEKT 2000 fram till

kvartal 4 2014, efter det gäller INSEKT 2014.

Viss inkonsekvens i huruvida transaktioner skall rapporteras vid fusioner och när utlandsregistrerade fonder blir svenskregistrerade och vice versa.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Statistiken utgör ett viktigt underlag i SCBs Sparbarometer och Finansräkenskaper. Andra områden på SCB som använder sig av statistiken är Finansmarknadsstatistiken för att estimerar allmänhetens innehav av korta värdepapper (detta är en del av penningmängdsmåttet M3) och Betalningsbalansen som använder sig av det utländska ägandet i svenskregistrerade investeringsfonder. Därutöver används statistiken av Finansinspektionen i dess tillsynsverksamhet, av Riksbanken, av branschintressenter för marknadsanalys och av media.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Investeringsfonder publiceras i serien Statistiska meddelande (SM) Värdepappersfonder FM 37 på svenska och engelska. SM:et utkommer som pdf-fil på www.scb.se/FM0403. Statistiken finns även i Statistikdatabasen på SCB:s webbplats, där tidsserier från andra kvartalet 1998 kan erhållas. I samband med att ett nytt SM publiceras läggs även en statistiknyhet ut på svenska och engelska.

5.2 Presentation

Statistiskt meddelande innehåller beskrivande text och en rad tabeller och diagram. Det som visas i tabellerna är antal aktiva fonder, fondförmögenhet uppdelat på fondtyp och innehavarsektor, nettosparande uppdelat på innehavarsektor, bruttosparande uppdelat på fondtyp, totalt sparande och för endast hushåll och slutligen fondernas placeringar uppdelat på finansiella instrument. Diagrammen visar nettosparande totalt och för hushåll, fondförmögenhet fördelat på fondtyp och fondtypernas andel av det totala fondvärdet. I Statistikdatabasen presenteras fondförmögenhet som kan brytas ner på fondtyp och innehavarsektor. Fondsparandet visas både brutto uppdelat på inbetalt och utbetalt och som netttotal. Även fondsparandet kan brytas ner på fondtyp och innehavarsektor.

5.3 Dokumentation

I detta dokument, Beskrivning av statistiken (BaS), beskrivs kvaliteten hos statistiken. Framtagningen av statistiken beskrivs i SCBDOK. Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus). Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se/FM0403. Uppgiftsinsamlingen regleras av Finansinspektionens författningssamlingar, FFFS 2013:9 och FFFS 2013:10 som finns tillgänglig på Finansinspektionens webbplats www.fi.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primäruppgifterna är skyddade av sekretesslagen, se punkt A7.
Specialbearbetningar kan göras av SCB på beställning mot ersättning enligt fastställd taxa.

5.5 Upplysningstjänster

Kontaktpersoner beträffande statistiken
Julia Kahlström SCB ES/FS tel 010-479 46 53
e-post: förnamn.efternamn@scb.se